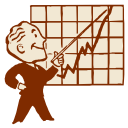
	প্ৰাথমিক তথ্য সংগ্ৰহ সময়ৰছী।	গৌণ তথ্য সংগ্ৰহ দ্ৰুত আৰু সহজ।
গৱেষণাৰ সৈতে সম্পৰ্ক	প্ৰাথমিক তথ্য নিৰ্দিষ্ট গৱেষণা ভিত্তিক হয়।	গৌণ তথ্য এক নিৰ্দিষ্ট গৱেষণাৰ গণ্ডীত বান্ধ খাই নাথাকিব পাৰে।
খৰছৰ প্ৰসংগ	প্ৰাথমিক উৎসৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা তথ্য অধিক নিৰ্ভৰযোগ্য হয়।	গৌণ তথ্য সহজে আৰু কম খৰছত উপলব্ধ
নিৰ্ভৰযোগ্যতা আৰু বিশ্বাসযোগ্যতা	প্ৰাথমিক তথ্য কেঁচা ৰূপতহে পোৱা যায়।	গৌণ তথ্য অধিক সময়খৰছী আৰু ইয়াত অধিক সম্পদৰ প্ৰয়োজন হয়।
		গৌণ উৎসৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা তথ্য তুলনামূলভাৱে কম বিশ্বাসযোগ্য।
		গৌণ তথ্য সংশোধিত ৰূপত উপলব্ধ।

অগ্ৰগতিৰ নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ১ ঃ প্ৰাথমিক তথ্য কি?

.....

.....

প্ৰশ্ন নং ২ ঃ গৌণ তথ্য কি?

.....

.....

প্ৰশ্ন নং ৩ ঃ গুণগত গৱেষণাত প্ৰাথমিক তথ্য সংগ্ৰহৰ বিভিয়ন্ন পদ্ধতি উল্লেখ কৰক।

.....

.....

প্ৰশ্ন নং ৪ ঃ পৰিমাণগত গৱেষণাত প্ৰাথমিক তথ্য সংগ্ৰহ কৰাৰ বিভিন্ন পদ্ধতি উল্লেখ কৰক।

.....

.....

প্রশ্ন নং ৫ ঃ গৌণ তথ্য সংগ্রহৰ আভ্যন্তৰীণ বা অপ্রকাশিত উৎস কি কি?

.....

.....

প্রশ্ন নং ৬ ঃ গৌণ তথ্য সংগ্রহৰ বাহ্যিক বা প্রকাশিত তথ্য কি কি?

.....

.....

প্রশ্ন নং ৭ ঃ প্রাথমিক তথ্য আৰু সহায়ক তথ্যৰ মাজৰ চাৰিটা পার্থক্য উল্লেখ কৰক।

.....

.....

৬.৬ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি কি শিকিলোঁ

- তথ্য হৈছে যিকোনো চলক অথবা পৰিঘটনাৰ বিষয়ে খবৰ।
- তথ্য সংগ্রহৰ প্রক্রিয়াৰ জৰিয়তে গৱেষকে খবৰ সংগ্রহ আৰু পৰিমাপ কৰে।
- গৱেষণাত তথ্য সংগ্রহৰ বিভিন্ন পদ্ধতি আছে, এইসমূহক প্রধানকৈ দুটা ভাগত ভগাব পাৰি, প্রাথমিক তথ্য আৰু গৌণ তথ্য।
- গৱেষকৰ প্রত্যক্ষ প্রয়াস আৰু অভিজ্ঞতা আহৰণেৰে কৰল গৱেষণাৰ সমস্যা সমাধানৰ বাবে আহৰণ কৰা তথ্য হৈছে প্রাথমিক তথ্য।
- মুকলি ক্ষেত্র অথবা নিজৰ গৱেষণা ক্ষেত্রৰ ভিতৰত নিজৰ সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ গৱেষকে প্রাথমিক তথ্য সংগ্রহ কৰে।
- প্রাথমিক তথ্য গুণগত অথবা পৰিমাণগত দুইধৰণৰ হ'ব পাৰে। পৰিমাণগত তথ্যত সংখ্যা আৰু পৰিমাপত গুৰুত্ব প্রদান কৰাৰ বিপৰীতে গুণগত তথ্যত মন্তব্য আৰু দৃষ্টিভংগীৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্রদান কৰা হয়।
- গুণগত গৱেষণাত প্রাথমিক তথ্য সংগ্রহৰ সাধাৰণ পদ্ধতিসমূহ হৈছে- ব্যক্তিৰ পর্যৱেক্ষণ, সাক্ষাৎকাৰ, বিষয় অধ্যয়ন, কেন্দ্রীভূত গোট, নৃগোষ্ঠীয় বর্ণনা।
- পৰিমাণগত গৱেষণাত তথ্য সংগ্রহৰ আটাইতকৈ সাধাৰণ পদ্ধতিসমূহ হৈছে- যান্ত্রিক পর্যৱেক্ষণ, প্রশ্নাৱলী, জৰীপ, সম্প্রৰীক্ষা।
- গৌণ তথ্য হৈছে সেইবোৰ তথ্য যিবোৰ আগৰে পৰা বিভিন্ন উৎসত উপলব্ধ।
- এই তথ্য এটা নির্দিষ্ট গৱেষণাভিত্তিক নহয়।
- গৌণ তথ্যৰ কেতবোৰ উৎস হৈছে- চৰকাৰী ৰেক'র্ড বা সংগ্রহ, সংসদীয় কামকাজ, বজাৰৰ খতিয়ান, বিত্তীয় প্রতিবেদন আদি।
- গৌণ তথ্য সংগ্রহ দ্রুত আৰু সহজ।